

دوره یازدهم قانون گذاری

جلسه ۱۲

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بانضمام متن قوانین

یکشنبه ۱۶ آبان ماه ۱۳۱۶

شماره مسلسل - ۸۰۱

چاپخانه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۶ آبان ماه ۱۳۱۶ *

فهرست مطالب

۱ - تصویب صورت مجلس	۴ - شور اول لایحه عمران کشور
۲ - بقیه شور دوم لایحه تقسیمات کشور و وظائف فرمانداران و تصویب آن	۵ - تقدیم يك قهره لایحه از طرف وزارت معارف
۳ - شور و تصویب لایحه تشکیلات مرکزی وزارت داخله	۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس سه ساعت بعد از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس پنجشنبه ۶ آبان ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند **

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
صورت مجلس تصویب شد

[۳ - بقیه شور دوم لایحه تقسیمات کشور و وظائف فرماندار و تصویب آن]

رئیس - بقیه شور دوم لایحه تقسیمات کشور و وظائف فرمانداران از ماده یازدهم مطرح است . قرائت میشود :

ماده ۱۱ - فرماندار نماینده دولت و ریاست عالی بکلیه ادارات کشوری شهرستان دارد و برای انجام وظائف قانونی آنها کمک های لازمه خواهد نمود و رؤسای ادارات شهرستان نیز مکلف هستند در حدود قوانین تذکرات قانونی فرماندار

را رعایت نمایند و در مسائلی که با سیاست عمومی دولت و امنیت محل و کارهای سرحدی تماس دارد فرماندار را در جریان بگذارند فرماندار هر نوع اصلاحی را که از لحاظ حسن اداره لازم بداند به استاندار پیشنهاد خواهد کرد و می تواند نسبت بر رؤسای ادارات قلمرو مأموریت خود اظهار نظر نماید . فرماندار در تمام این موارد گزارش اقداماتی را که نموده است برای استاندار خواهد فرستاد .

رئیس - موافقین با ماده یازدهم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده دوازدهم :
ماده ۱۲ - فرماندار قوانین و مقررات عمومی را در هر

☆ عین مذاکرات مشروح دوازدهمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : تربیت - دبیر سهرابی - مهدوی - فتوحی - حمزه تاش - حاج ملک - معصم سنگ - دکتر سنگ - دکتر ادهم طهرانی - عباس مسعودی - اعظم زنگنه - بیات ماکو - شهدوست - اورنگ - نواب یزدی .
دیرآمدگان بی اجازه - آقایان : مکرم افشار - تولیت - دکتر جوان - ناصری - بیکپور - وکیلی - معینی

خواهد رسید تعیین خواهد نمود .
رئیس - موافقین باماده بیست و سوم قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده بیست و چهارم (شرح ذیل قرائت شد)
 ماده ۲۴ - وزارت داخله مجاز است از تاریخ تصویب این قانون تا آخر سال ۱۳۱۶ هر يك از مستخدمین وزارت داخله و ادارات تابعه آن را که مقتضی بداند متقاعد نماید حقوق تقاعد این اشخاص مطابق اصول حساب معمولی به نسبت ایام خدمت (تصدی یا غیر تصدی) پرداخته میشود برای تأمین حقوق آنها اعتبار لازم هر سال در بودجه وزارت داخله و ادارات تابعه آن منظور و بوسیله اداره تقاعد پرداخته خواهد شد .

دخول ثانوی این اشخاص بخدمت دولت مطابق مقرراتی خواهد بود که در قانون استخدام کشوری برای ورود بخدمت دولت مقرر است .

رئیس - موافقین با ماده بیست و چهارم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده بیست و پنج قرائت میشود (شرح ذیل خوانده شد)

ماده ۲۵ - وزارت داخله برای اصلاحاتی که در تشکیلات فعلی خود لازم میدانند مجاز است دو میلیون ریال از وزارت مالیه برسم وام علاوه بر بودجه مصوبه سال ۱۳۱۶ دریافت

اسامی رای دهندگان آقایان : مهدی داور - محسن مهدوی - علی اقبال - ابوالحسن ثقة الاسلامی - سلیم ایزدی - لطفعلی معذل ابوالقاسم اعتصام زاده - مرتضی امین - جواد آزادی - جواد شجاع - ابوالقاسم نراقی - مهدی نمازی - دکتر هادی طاهری - جواد فخر طباطبائی - خلیل جری - علی مولوی - محمد محیط - مرتضی قلی بیات - حسن مرآت اسفندیاری - حبیب الله لاریجانی - عطاء الله روحی عبدالحسین نیک پور - احمد اعتبار - هاشم ملک مدنی - محمد حسین نواب یزدی - علی حیدری - حسن جلانی - شکر الله صفوی - حاج حریری طلوع - جعفریناهی - محمود دستانی - عبدالرحیم شاهنگ - جعفر اصفهانی - کاظم جلیلی - دکتر مهدی ملکان - محمدعلی اوحدی محمد رضا اردبیلی - نصرت الله اسکندری - مراد ابراهیمی ریگی - دکتر حسینقلی قرلی اباغ - دکتر محمد قلی آصف تاج بخش - عبدالملی میرزائی - بدالله دستانی - محسن همراز - موسی مرآت - غلامحسین ملک - محمد تقی منتضدی - حسن مسعودی خراسانی - ابراهیم سیمی عبدالوهاب مؤید احمدی - رضوی - جعفر خواجه نوری - محمد تقی ذو القدر - فتح الله گودرزی - عبدالله ناهید - حبیب الله مجد ضیائی - دکتر لقمان نهواری - دکتر قاسم اهری - غلامرضا طالش رحمت سیمی - عبدالحسین اورنگ - ضیاء الدین ثابت - هدایت الله مکرم افشار محمود ناصری - سهراب ساکینیان - غلامحسین فرشی - حسین رهبری - صادق خواجهی - علی وکیلی - احمد صفاری - حسین معینی - محمود عزیزی - ملک زاده آملی - محمد تقی اسفندیاری - حسنعلی دولتشاهی - جبرائیل بوداقیان - رضا طهرانچی - موسی فتوحی - محمد تقی ربیعی عطاء الله پالیزی - علی مؤید ثابتی - محمد رضا پارسا - مختار مشیر دیوانی - حسن علوی - محمد علی منصف - دکتر قاسم فنی - غلامحسین کاشف - اسمعیل ملاپری - کیخسرو شاهرخ - حسن توانا - ابو طالب کازرونیان - فرج الله آصف - طباطبائی نائینی - دکتر موسی جوان - منصور علی فراگرو - محمدعلی تربیت - اسمعیل عراقی - مقدم - هدایت - دکتر ضیاء - دکتر سیمی - انجمنی - موقر - سلطانی - محمد طباطبائی - مرتضی - پالیزی

[۳ - شور و تصویب خبر راجع به تشکیلات مرکزی وزارت داخله]

رئیس - شور دوم خبر کمیسیون داخله راجع به تشکیلات مرکزی وزارت داخله مطرح است (شرح ذیل خوانده شد)

کمیسیون داخله لایحه نمره ۴۱۸۶۱ دولت راجع به تشکیلات مرکزی وزارت داخله را برای شور دوم با حضور آقای وزیر داخله مطرح نموده نظر بدینکه در موقع شور اول پیشنهادی از طرف آقایان نمایندگان نرسیده بود لذا کمیسیون داخله عین گزارش اولیه را تأیید نموده برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید (ماده واحده خبر شور اول بشرح ذیل قرائت شد)
 ماده واحده - وزارت داخله علاوه بر اداراتی که طبق قوانین و مقررات مخصوص جزء وزارت داخله است از چهار اداره زیر تشکیل میشود :

- ۱ - اداره مرکزی
 - دفتر وزارتی و رمز
 - کلرگزینی
 - حساب داری
 - چاپ سیاحت
 - انتخابات
 - بایگانی
- ۲ - اداره بازرسی
 - فنی
 - مالی
 - اداری
- ۳ - اداره امور شهر داربها
 - امور فنی
 - بودجه و حسابداری
 - امور شهرها
 - خواص باز
- ۴ - اداره امور کشور
 - اسکان و عمران
 - تابعیت و آمار
 - انتظامات
 - امور سیاسی
 - وسایر امور مربوط به وزارت داخله

تبصره - وظایف ادارات نام برده بموجب نظامنامه مصوب هیئت وزراء تعیین خواهد شد
رئیس - مذاکره در ماده واحده است . نظری نیست (نمایندگان - خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده آقایانی که موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

[۴ - شور اول خبر راجع به عمران کشور]
رئیس - شور اول کمیسیون مختلط راجع به لایحه عمران مطرح است آقایان لایحه را ملاحظه فرموده اند خبر کمیسیون قرائت میشود :
 (بشرح آتی قرائت شد)

کمیسیون قوانین عدلیه با مشارکت کمیسیونهای داخله و فلاح و با حضور آقایان وزیر عدلیه و وزیر داخله و کفیل اداره کل فلاحه لایحه نمره ۴۶۸۲۱ دولت راجع به عمران کشور را مطرح و مورد شور و مطالعه قرار داده پس از مذاکرات مفصل دو جلسه و توضیحات آقای وزیر عدلیه چون در اساس لایحه مزبور موافقت حاصل بود با اصلاحاتی که بر حسب پیشنهاد آقایان بعمل آمد شور اول آن خامه و اینک گزارش آن را به عنوان شور اول تقدیم مجلس شورای ملی مینماید که مورد شور واقع و سایر آقایان نمایندگان محترم هم نظریات خودشان را اظهار دارند

رئیس - لایحه طبع و توزیع شده است و بنظر آقایان هم رسیده است مذاکره در لایحه است آقای ملک مدنی (اجازه)
ملک مدنی - بعقیده بنده این لایحه که فعلا در مجلس مطرح است بهترین لایحه است که از طرف دولت تهیه شده است اثرات آن برای کشور و عمران و امور فلاحی فوق العاده مهم است و بنده لازم دانستم در سهم خودم تشکر کنم از آوردن این لایحه و البته همه ماها معتقدیم که چون ترقی و توسعه امور اقتصادی کشور از طریق فلاحی

باید در درجه اول تأمین شود این لایحه منظور را تأمین کرده است. بعقیده بنده همانطور که در سایر قسمت ها و سایر امور کشور در پرتو توجهات اعلیحضرت همایونی مدارج عالی ترقی را سیر کرده است قسمت فلاح و امور زراعت هم بحمدالله مورد توجه واقع شده است و این قدم مهمی است که برای پیشرفت کار های زراعتی و صحیه در نظر گرفته شده است مخصوصاً امور بهداشت عمومی یکی از مسائل مهمی است که در این لایحه کاملاً پیش بینی شده است زیرا با اطلاعاتی که همه ما ها از وضعیت حال زراعتی و فلاحین داریم بایستی این قسمت صحیه زارعین و فلاحین مورد توجه قرار گیرد و يك اقدام مؤثری از طرف دولت بشود زیرا تا وقتی وسائل بهداشت و صحیه زارعین کشور درست نشود فلاح این کشوران رونقی را که منظور است حاصل نمیکند

قسمت دیگر هم مسئله تعمیر قنات و بستن سد است که در قسمت آخره مالکین اکثرآ در این موضوع هیئتی تشکیل میشد ولی هیچوقت توافقی نمیشد که بتواند يك پیشرفتی در عمران و آبادی نمایند و خوشبختانه حالا در این قانون پیش بینی شده است و امید وارم بانوجهی که دولت دارد این قانون که از مجلس گذشت بانك فلاحی هم يك تسهیلاتی در موضوع قرضه در نظر بگیرند همانطور که در کمیسیون خدمت آقایان عرض شد بعقیده بنده یکی از سائلی که بایستی در درجه اول در نظر گرفته شود مسئله قرضه است که بایستی از طرف بانك فلاحی بزارعین و ملاکین داده شود و مخصوصاً با این شرایطی که فعلاً آمده است خیلی تسهیل میکند این قانون و این ماده با این اصلاحاتی که بطور کلی در کمیسیون شده بعقیده بنده هیچ نواقصی ندارد و کاملاً مورد استفاده است و همه آن نکاتی که باید در نظر گرفته شود (باشور مفصلی که با حضور آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر داخله و رئیس کل فلاح شد) در نظر گرفته شده و امید وارم در عمل هم مورد دقت واقع شود و بطوریکه عرض کردم اولین قدم اصلاح اقتصادی این کشور گذشتن این لایحه است

از مجلس و بعد اجرای آن است ولی مخصوصاً در قسمت قرضه بانك فلاحی تسهیلاتی باید بشود زیرا همه احساس کرده اند که باید جدیت و فعالیت کنند که منبع تولید زیاد شود و البته مرحله اولش هم معصولی است که زارع و فلاح و ملاکین باید تهیه کنند و هیئت دولت هم متوجه شده است عرایضی را هم که بنده میگویم از نقطه نظر تذکر است و البته یقین دارم که خود آقایان و زراهم همین نظر را دارند و امید وارم پس از گذشتن این قانون آقایانی که متصدی اجرا میشوند بتوانند نظریات دولت را اجرا کنند.

رئیس - آقای مصدق جهانشاهی (اجازه)

مصدق جهانشاهی - بنده میخواستم تقدیر کنم و تشکر کنم از هیئت محترم دولت در موضوع این لایحه که تصویب شده و بصورت قانون درمی آید زیرا البته آبادی و عمران بیشتر از حالا خواهد شد بنده در چند روز قبل در مسافرتی که در خدمت آقایان بودیم

بعضی از نمایندگان - بلند تر فرمائید نمی شنویم

مصدق جهانشاهی - صدای من همین اندازه است (پشت میز خطابه حاضر شدند) عرض کردم در چند روز قبل که در خدمت آقایان مسافرت کردیم از بیرون دروازه طهران تارشت همه جا عمران و آبادی در نهایت کمال بود و البته این عمران و آبادی مایه افتخار هر ایرانی و نماینده عظمت و اقتدار دولت شاهنشاهی است و این مسافرت و این پیشرفت در آبادی و عمران بنده را بیشتر نسبت بلا یحه دولت علاقه مند کرده است ضمناً می خواستم به آقای ملک مدنی عرض کنم که در ماده اول قسمت بهداشتی نظریه آقایان در دهات کاملاً تأمین میکند و خود آقا هم یابنده هم عقیده هستند که این لایحه بهترین لویحی است که تهیه شده است و بمحض اینکه تصویب شد آبادی و عمران شروع خواهد شد و انشاء الله از هر حیث مالکین و زارعین راحت خواهند شد و استفاده خواهند کرد.

رئیس - آقای مؤید احمدی (اجازه)

مؤید احمدی - بنده چون غیر کمیسیون هستم از این

نظر خواستم چند کلمه عرض کنم خیلی خوشوقت هستم که هر دو نفر از آقایان نهایت موافقت را داشتند. در قسمت بهداشتی که اظهار خوشوقتی کردند در لایحه نام برده شده است راجع به تسهیلات قرضه از طرف بانك فلاحی و این مطلب هم وعده ایست که آقای وزیر عدلیه داده اند و در مقدمه لایحه هم این وعده را که دولت داده است ذکر شده و آن این است که اساسنامه بانك فلاحی عوض شود و البته با این اساسنامه فعلی نمیتواند پول قرض بدهند که املاک را آباد کنند بنا بر این این قسمت را ملاحظه فرمودید که دولت در نظر گرفته است و در مقدمه لایحه هم نوشته شده است که در اساسنامه بانك فلاحی تجدید نظر خواهد شد و البته سرمایه اش باید زیاد شود و رفع مضیقه را خواهد کرد و همان طور که آقایان فرمودند بنده هم عرض می کنم که این منتهی آرزوی همه ملت ایران است چون مملکت ما فلاحی است و دارای آب و هوای خوب زمین های خوب میباشد و تا بحال آن طور که باید بتمام مملکت توجه نمیشد حالا که در سایر قسمتهای مملکت رو به ترقی و تعالی میرویم در این قسمت فلاح و عمران هم باید شروع شود و امیدواریم در عرض چند سال تمام مملکت ماتمام دهات ما آباد شود و قسمت بانك فلاحی هم همانطور که در مقدمه نوشته شد اصلاح خواهد شد و نظریه همه آقایان تأمین میشود

رئیس - رأی گرفته میشود بررود در شور موافقین قیام فرمایند

(اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱ - مالکین اراضی فلاحی مکلف به عمران آن هستند و این تکلیف نسبت با ملاک وقف بعهده متولی یا قائم مقام او و در املاک ثلث بعهده وصی و در املاک محجورین بعهده ولی آنها است

مقصود از عمران مذکور در این ماده حاصل شدن حداکثر استفاده فلاحی است بوسیله احداث و احیاء و تعمیر قنات دائر کردن اراضی بایر - دائر نگاه داشتن انهار بطریق اصول فنی فلاحی و بهداشتی - احداث و اصلاح خانه های رعیتی با رعایت اصول بهداشتی - تأسیس راه های فرعی بین دهات - ایجاد پست های بهداشتی خشک کردن اراضی باتلاقی بوسیله زه کشی و غیره

رئیس - ماده دوم قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

ماده ۲ - مصارف لازمه عمران که متضمن نفع عمومی دهستان است بوسیله تعاون بین مالکین دهات واقع در هر دهستان تأمین می شود ترتیب اجراء تعاون به قرار ذیل است

شورای بخش بفرخور حواج و استعداد ترقی و آبادی هر دهستان واقع در حوزه خود مطابق نظامنامه که بتصویب هیئت وزراء میرسد برنامه راه سازی و بهداشتی و دائر و آباد کردن انهار قنات مشترک آن دهستان را تنظیم کرده مدت اجرای برنامه و مصارف آن و سهم هر يك از مالکین آن دهستان را در هزینه و ترتیب اجرای آن معین خواهد کرد. برنامه مزبور پس از موافقت فرماندار شهرستان به موقع اجرا گذاشته خواهد شد

اشخاص ذی نفع هر گاه به تصمیمات شورای بخش اعتراضی داشته باشند میتوانند اعتراضات خود را موجهاً بخود شورای بخش بدهند. شورای بخش به اعتراضات رسیدگی کرده رأی میدهد در صورتی که معترض از رأی شوری رضایت نداشته باشد به فرماندار شهرستان مراجعه میکند فرماندار مکلف است اعتراض را در شورای اداری شهرستانی طرح نماید شورای اداری میتواند لدی الاقتضا جلب نظر اهل خبره را بنماید. رأی شورای اداری قطعی است

رئیس - ماده سوم خوانده میشود

(اینطور خوانده شد)

ماده ۳ - هر گاه علت خرابی ملکی عدم قدرت مالک یا

مالك باشد پس از تحقیق از وضعیت مالك و مالك و اجزاء لزوم خرج و مقدار آن و مسائل عمران از راه استقرار یا خود دیگر بترتیب مذکور در نظامنامه ای که به تصویب هیئت وزراء مؤسسه فراهم خواهد شد.

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شود)

ماده ۴ - در صورتیکه علت خوابی با داشتن قدرت مالی عدم موقعیت مالك در تهیه وسائل عمران بویافته بی اطلاعی یا ضعف قوا باشد و یا با وجود بودن وسیله عمران خوابی مالك با قنات بر اثر مسامحه و بی قیدی مالك یا یکی از شرکاء مالك یا قنات باشد اقداماتی که برای وادار کردن مالك ب عمران مالك یا قنات بعمل آمده مؤثر نشود مالك یا قنات بوسیله شرکتها و مؤسسات بهره بر داری فلاحتی که مطابق نظامنامه هیئت دولت تشکیل میشود به حساب مالك یا به عنوان اجاره برای مدتی که شورای بخش معین میکند اداره و عمران خواهد شد

رئیس = آقای عراقی

عراقی - بنده خیال می کنم این کلمه (یا) که در قرائت فارسی استعمال میکنیم باید دو طرف داشته باشد که می گوئیم یا این یا آن و در این عبارت خیال می کنم که عبارت سلیس نیست که می گوید مطابق نظامنامه هیئت دولت تشکیل می شود بحساب مالك یا بعنوان اجاره برای مدتی که شورای بخش معین می کند اجاره و عمران خواهد شد این جمله تصور می کنم کلمه (یا) زیاد است خوب است نوشته شود بحساب مالك بعنوان اجاره

وزیر عدلیه - عبارت بحساب مالك اینجا مقابل اجاره است بحساب خود مالك است که هر چه بجمع می آید باید او میکند اوله و هر چه خرج شده بخرج او

یک نفر از نمایندگان - امانی

وزیر عدلیه بلی همان امانی است

عراقی - خیلی خوب پس دوست همی آید و (با لازم است

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود
(بشرح آتی خوانده شود)

ماده ۵ - هر موارد مذکور در ماده ۴ شورای بخش اگر اوش متعلق بر امور ذیل دو دو نسخه تهیه و تسلیم بخش دار بخش میشود

الف - وضعیتي ملك یا قنات و جهات خرابی آن و مشخصات مالک و متصدی

ب - چه اقدامی برای عمران ملك یا قنات لازم است و هزینه آن بطور تحقیق و ترتیب استهلاك آن با رعایت اعاشه مالك چیست

ج - عملی که مطابق ماده ۴ برای اجبار مالك ب عمران متناسب است

بخش دار يك نسخه از آن گزارش را به مالك ملك یا قناتی که مورد نظر شورای بخش بوده است یا کسیکه قائم مقام مالك است از قبیل وصی یا متولی یا ولی بهوریت ابلاغ می کند مالك یا قائم مقام او مکلف است در ظرف ده روز با رعایت مسافت قانونی هر نظر و دفاعی در مقابلش اگر اوش شورای بخش دارد اکتباً به بخش دار بدهد بخش دار نسخه دیگر گزارش شورای بخش و جواب مالك یا قائم مقام او را نزد فرماندار شهرستان می فرستد فرماندار اگر اوش شورای و جواب آنرا رسیدگی کرده در صورتیکه لازم بداند توضیحات مقتضی آنرا می نماید و رای خود را می دهد

در صورتیکه مالك یا قائم مقام او تسلیم برای فرمان دار نباشند می توانند در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ آن با رعایت مسافت قانونی بفرماندار اعتراض کنند این اعتراض در مجلس تجدید نظر مرکز از خود فرماندار شهرستان و رئیس عدلیه و نماینده اداره اکل فلاحه و در غیاب او رئیس مالیه رسیدگی می شود - فرماندار میتواند بدی الاقتضا جلب نظر اهل خبره را بنماید رای این مجلس قطعی است و بموقع اجرا گذاشته میشود

رئیس - آقای دکتر طاهری (اجازه)

مدلول رأی انجام دهد اجرائیات فرمانداری موقوف میماند.
رئیس - ماده هشتم خوانده میشود:
(بمضمون ذیل قرائت شد)
ماده ۸ - ترتیب اجرای رأی فرماندار یا مجلس تجدید نظر مطابق نظامنامه وزارت داخله خواهد بود.
رئیس - ماده نهم قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)
ماده ۹ - اداره کل فلاحه مکلف است بمالکین و زارعینی که از حیث ترقی محصول و عمران اراضی بر سایرین سبقت بسته باشند مطابق نظامنامه مخصوص جائزه اعطاء نماید.
رئیس - رأی گرفته می شود بورود شور دوم موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهادی هم از آقای دکتر طاهری رسیده است میرود به کمیسیون.

[۵- تقدیم يك فقره لایحه متعلق بوزارت معارف از طرف آقای وزیر عدلیه]

وزیر عدلیه - لایحه ایست از طرف وزارت معارف تهیه شده در موضوع استخدام دکتر هازود دکتر بلر برای استادی دانشگاه چون آقای وزیر معارف در مسافرت هستند بنده تقدیم میکنم.

رئیس - به کمیسیون رجوع میشود.

[۶- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - پیشنهادی از بعضی از آقایان برای وقت جلسات

شده است تصور میکنم در جلسه خصوصی مذاکره شود بهتر است اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم میکنم (صحیح است)
جلسه آینده روز پنجشنبه ۲۰ آبان دو ساعت بعد از ظهر (مجلس چهارویست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

دکتر طاهری - این جا بنده در اصول ماده عرضی ندارم فقط چیزی که می خواستم عرض کنم این است که عبارت طوری نوشته شده که مثل این که طرف همیشه مالك يك ملك شش دانگی یا يك قنات بالتعمام است در صورتی که غالباً این اشکال برای قنات و املاکی پیش می آید که خرده مالك و مشترك است يك عده حاضر می شوند برای تعمیر و يك عده حاضر نمی شوند این است که خواستم عرض کنم که در شور ثانی در کمیسیون بعد از کلمه مالك (یا مالکین) هم اضافه شود که این طور تصور نشود که فقط ملك اگر مال يك نفر باشد باید باو اخطار کنند در صورتی که این اشکال بیشتر در جاهائی است که خرده مالك است و مالکین متعدد دارد (صحیح است)
وزیر عدلیه - پیشنهاد بفرمائید در کمیسیون مطالعه میکنیم.

رئیس - ماده ششم قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - در صورتی که مالك یا قائم مقام او در ظرف ده روز پس از ابلاغ نسخه ثانی گزارش شورای بخش سکوت اختیار کند نسخه ثانی گزارش شوری نزد فرماندار شهرستان فرستاده می شود و فرماندار فقط باستناد گزارش مزبور رأی می دهد - همینطور هر گاه در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رای فرماندار از طرف مالك یا قائم مقام او اعتراضی به فرماندار نرسد رای فرمان دار قطعی و قابل اجراست

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود:

(اینطور قرائت شد)

ماده ۷ - هر گاه قبل از اجرای رأی فرماندار یا رأی مجلس تجدید نظر مالك تعمیرات ملك یا قنات را موافق

قانون

تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخش داران

ماده ۱- کشور ایران مطابق نقشه و صورت ضمیمه به شش استان و پنجاه شهرستان تقسیم میشود هر استان مرکب از چند شهرستان و هر شهرستان مرکب از چند بخش و هر بخش مرکب از چند دهستان و هر دهستان مرکب از چند قصبه و ده خواهد بود .

ماده ۴- استانهای کشور و شهرستانهای تابعه آنها عبارتند از :

۱- استان شمال غرب که تشکیل میشود از شهرستانهای :

۱- خوی

۲- رضائیه

۳- مهاباد

۴- تبریز

۵- اردبیل

۶- مراغه

۲- استان غرب که تشکیل میشود از شهرستانهای :

۱- کردستان

۲- گروس

۳- کرمانشاهان

۴- باوندپور

۵- پشت کوه

۶- لرستان

۷- بروجرد

۸- همدان

۹- ملایر

۱۰- خرمشهر و آبادان

۱۱- خوزستان

۱۲- کوه کیلویه

۳- استان شمال که تشکیل میشود از شهرستانهای :

۱- کیلان

۲- تنکابن

۳- ساری

۴- کرگان

- ۵- طهران
- ۶- قزوین
- ۷- قم و ساوه
- ۸- کاشان
- ۹- اصفهان
- ۱۰- عراق

- ۱۱- کلپایگان و محلات
- ۱۲- خمسه
- ۱۳- سمنان و دامغان

۴- استان جنوب که تشکیل میشود از شهرستانهای :

- ۱- یزد
- ۲- آباد
- ۳- شیراز
- ۴- اصطهبانات
- ۵- جهرم
- ۶- لنکه و لارستان
- ۷- بوشهر
- ۸- عباسی
- ۹- کرمان
- ۱۰- جیرفت

۵- استان شمال شرق که تشکیل میشود از شهرستانهای :

- ۱- مشهد
- ۲- قوچان
- ۳- سبزوار
- ۴- تربت حیدریه
- ۵- قائبات
- ۶- فردوس
- ۷- شاهرود
- ۸- بجنورد

۶- استان - مکران :

تبصره ۱- وزارت داخله شهرستانها را با رعایت عده سکنه مساحت و وضعیت طبیعی به بخش هائی تقسیم و بعداً عده قطعی بخش ها را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد میکند.

تبصره ۵- وزارت داخله میتواند با تصویب هیئت وزراء تقسیمات داخلی کشور یا مرکز آنها یا حدود شهرستانها را تغییر دهد و پس از آزمایش و رفع نواقص تقسیمات قطعی را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نماید.

ماده ۳- هر استان در تحت اداره یک نفر استاندار قرار داده میشود که در حدود مقررات این قانون به فرمانداران حوزه مأموریت خود دستور و تعلیمات میدهد و بلو وزارت داخله رابطه مستقیم دارد.

تبصره - استانداران دارای مرکز ثابت نبوده در کلیه امور شهرستانهای تابعه بلزوسی کرده و مسئول حسن جریان امور آنها هستند.

ماده ۴- هر شهرستان را یک نفر فرمان دار و هر بخش را یک نفر بخش دار و هر دهستان را یک ده دار و یک ده یار چند ده را یک کدخدای اداره خواهند نمود.

ماده ۵- استاندار از بین مستخدمین رسمی دولت بموجب پیشنهاد وزارت داخله و فرمان همایونی منصوب میشود.

ماده ۶- فرمان دار از بین مستخدمین رسمی دولت با پیشنهاد استاندار بوزارت داخله و فرمان همایونی منصوب میشود. تبصره - در صورت لزوم ممکن است اشخاصی که دارای سابقه خدمت رسمی نیستند بموجب تصویب نامه هیئت وزراء و فرمان همایونی بسمت استاندار یا فرمان دار منصوب شوند.

ماده ۷- بخش دار از بین مستخدمین رسمی دولت به پیشنهاد فرماندار و موافقت استاندار و حکم وزارت داخله منصوب میشود.

ماده ۸- ده دار از بین ساکنین بخش پیشنهاد بخش دار و حکم فرمان دار تعیین میشود.

تبصره - وزارت داخله نیز میتواند ده دار را از بین مستخدمین کشور به پیشنهاد فرمان دار انتخاب نماید.

ماده ۹- کدخدا از بین ساکنین دائمی ده یا دهات بمعرفی مالک و به پیشنهاد بخش دار و حکم فرمان دار تعیین میگردد.

تبصره - هر گاه کدخدا از انتظامات امور زراعتی فرو گذار نماید بتقاضای مالک یا مالکین منعزل میشود.

ماده ۱۰- فرمان داران در حدود قوانین دارای وظایف ذیل هستند که در تحت نظر و مطابق دستور استاندار از وظایف محوله را انجام مینمایند.

- ۱- حفظ سیاست عمومی دولت در حوزه مأموریت خود و مراقبت در بهبودی اوضاع اجتماعی محل.
- ۲- جدیت در پیشرفت امور فلاحی و عمران و آبادی کردن اهالی و ملاکین یا اجرای برنامه فلاحی آنگه از طرف اداره کل فلاحت داده میشود.

۳- مراقبت در پیشرفت امور اقتصادی و صناعت محل.

۴- مراقبت و جدیت در اجرای مقررات بازرسی بهداشت نباتات و حیوانات و سایر مسائل مربوطه به پیشرفت فلاحی.

۵- مراقبت در توسعه تربیت بدنی و پیشرفت امور معارفی و تربیت اکابر.

۶- مراقبت و نظارت در امور بهداشتی و بهداشت.

۷- نظارت در امور شهرداریها.

۸- انجام انتخابات نمایندگان مجلس شورای ملی.

۹- انجام امور انتخاباتی شهر داریه و محلاتهای تجاری.

- ۱۰ - ریاست شورای اداری شهرستانی .
- ۱۱ - ریاست مجلس سرباز گیری .
- ۱۲ - ریاست کمیسیون مالیات بر درآمد .
- ۱۳ - کلیه امور دیگر که مطابق قوانین بعهدہ فرماندار واکذار میشود .

ماده ۱۱ - فرماندار نماینده دولت و ریاست عالیہ بکلیہ ادارات کشوری شهرستان دارد و برای انجام وظایف قانونی آنها کمک های لازمه خواهد نمود و رؤسای ادارات شهرستان نیز مکلف هستند در حدود قوانین تذکرات قانونی فرمان دار را رعایت نمایند و در مسائلی که با سیاست عمومی دولت و امنیت عمل و کار های سرحدی تماس دارد فرماندار را در جریان بگذارند فرمان دار هر نوع اصلاحی را که از لحاظ حسن اداره لازم بداند به استاندار پیشنهاد خواهد کرد و میتواند نسبت به رؤسای ادارات قلمرو ماموریت خود اظهار نظر نماید فرمان دار در تمام این موارد گزارش اقداماتی که نموده است برای استاندار خواهد فرستاد .

ماده ۱۲ - فرمان دار قوانین و مقررات عمومی را در هر شهرستان به اطلاع اهالی خواهد رسانید . وزارت خانه ها و ادارات مستقل دولتی نیز بک نسخه از دستورها و بخش نامه هائی را که در موضوعات کلی و اساسی بدو ایرتابعه خود در شهرستان صادر مینمایند برای استاندار خواهند فرستاد که توسط مشارالیه به فرماندار ابلاغ شود .

ماده ۱۳ - فرمان دار قوانین و مقررات را در قسمت مربوط بدو ایرتابعه خود مستقلاً اجرا میکنند و مسئول اجرای آنهاست در دو ایرتابعه دیگر شهرستان نیز بدون اینکه مستقیماً مداخله نماید که موجب اختلال در امور ادارات بشود نظارت دارد که قوانین و مقررات کاملاً اجرا شده مامورین دولت از حدود وظایف و اختیارات خود تجاوز نمایند .

ماده ۱۴ - فرمان دار میتواند در قلمرو ماموریت خود بشکایات مردم واریسی کند و اگر ملاحظه نماید که قوانین و مقررات در يك مورد بموقع اجرا گذارده نشده یا یکی از مامورین کشوری قلمرو ماموریت او از حدود اختیارات خود تجاوز نموده است در آن باب واریسی نماید فرمان دار نتیجه واریسی را به استاندار گزارش خواهد داد .

ماده ۱۵ - مامورین شهربانی و امنیه مکلف هستند حوادث و اتفاقات محلی را به فرمان دار اطلاع داده و دستورات قانونی او را بموقع اجرا گذارند .

ماده ۱۶ - فرمان دار مکلف است اقلأ سالی دو نوبت به قلمرو ماموریت خود سرکشی نموده و اگر سوءجریانی در کارها باشد رفع و گزارش اقدامات خود را بوزارت داخله بفرستد بعلاوه در هر موقع که در قسمتی از شهرستان کار عام المنفعه مهمی در جریان باشد از قبیل ساختن راهها و تأسیس کارخانه و ساختن سد و امور فلاحتی مهم فرمان دار باید مرتباً سرکشی نموده مراقبت نماید که در حدود مقررات امور پیشرفت نماید و اگر بی ترتیبی هائی ملاحظه نماید مکلف است به استاندار و ادارات مربوطه گزارش نماید .

ماده ۱۷ - فرمان دار میتواند در امور فلاحتی با مشورت اداره مربوطه و اوضاع اجتماعی شهرستان و همچنین برای حفظ اموال عمومی و آثار ملی در صورت اقتضاء در حدود قوانین مقررات انتظامی وضع نماید و ادارات شهرستان مکلف هستند از نظامات فرمان دار که در حدود قوانین وضع شده باشد تبعیت نمایند فرمان دار در هر مورد فوراً باید استاندار را مستحضر بدارد .

ماده ۱۸ - شورای اداری شهرستانی تحت ریاست فرماندار تشکیل و مرکب خواهد بود از معاون فرماندار و رؤسای ادارات شهرستان - وظیفه شورای مزبور تهیه وسایل بهبودی امور فلاحتی و آبادی و عمران شهرستان و بهداشت

آن و بطور کلی مساعدت با فرماندار است در انجام وظایفی که قانون بعهدہ او محول داشته شوری هر ماه لا اقل یکمرتبه اجلاس مرتب خواهد داشت و بعلاوه هر وقت سوانح و اتفاقاتی در شهرستان بطور فوق العاده اتفاق افتد فرماندار در صورتیکه لازم بداند شورا را دعوت خواهد کرد و در هر مورد رأی شورا را با استاندار بلا فاصله گزارش خواهد داد جزئیات وظایف شورا را وزارت داخله بموجب نظامنامه تعیین خواهد نمود .

ماده ۱۹ - استاندار موظف است در کلیه موارد از گزارشات فرمانداران وزارت داخله و وزارت خانه ها و ادارات مستقله را در قسمتی که مربوط بانهاست مستحضر نماید .

وزارت داخله در امورات کلی و موارد مهمه و فوری بفرمانداران دستور داده استاندار را هم مطلع خواهد نمود فرمانداران نیز در موارد فوق هم گزارش اقدامات خود را مستقیماً برای وزارت داخله خواهند فرستاد و استاندار را از آن مستحضر خواهند داشت .

ماده ۲۰ - کلیه وظایفی که بر عهده فرمانداران محول است بخش داران همان وظایف را در بخش ماموریت خود دارا هستند . بعلاوه مرجع مستقیم رسیدگی به کارهای ده داران و کدخدایان بوده و در اعمال آنها نظارت خواهند داشت و گزارش اقدامات آنها را برای فرماندار خواهند فرستاد .

ماده ۲۱ - در هر بخش شورای بخش تشکیل میشود از بخش دار و رؤسای امور کشوری بخش بعلاوه بقدر لزوم از بین مالکین و زارعین عمل بعضویت انتخاب میشوند . مدعوین مالکین و زارعین کمتر از سه نفر نخواهند بود

وظایف شورای بخش بقرار ذیل است

الف - بررسی در وضع هر يك از قراء عمل و علل خرابی و وسایل عمران آنها و پیشنهاد وسایل مقتضی برای توسعه و پیشرفت عمران .

ب - مراقبت در رفع احتیاجات بهداشت و سایر احتیاجات عمومی قراء واقعه در بخش .

ج - اهتمام در تأسیس شرکت های فلاحتی و بهره برداری .

د - راهنمایی و دادن تعلیمات فلاحتی بمالکین و رعایای محل .

ه - سایر وظایف شورای بخش در نظامنامه که وزارت داخله تنظیم و بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید معین میشود . بخش دار رأی شورا را در هر مورد با اطلاع فرماندار و اداره کسل فلاحت خواهد رسانید .

ماده ۲۲ - فرمانداران و بخش داران یک نفر را از بین ساکنین حوزه ماموریت خود بسمت ده دار معین و برای يك یا چند ده یک نفر از ساکنین دائمی ده را بسمت کدخدائی (مطابق ماده ۹) تعیین خواهند نمود .

قبصره - ده دار نماینده دولت و کد خدا نماینده دولت و مالکین میباشد .

ماده ۲۳ - شرایط انتخاب ده داران و کدخدایان و وظایف آنها را وزارت داخله بموجب نظامنامه که بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید تعیین خواهد نمود .

ماده ۲۴ - وزارت داخله مجاز است از تاریخ تصویب این قانون تا آخر سال ۱۳۱۶ هر يك از مستخدمین وزارت داخله و ادارات تابعه آنرا که مقتضی بداند متقاعد نماید حقوق تقاعد این اشخاص مطابق اصول و حساب معمولی به نسبت ایام خدمت (تصدی یا غیر تصدی) پرداخته میشود برای تامین حقوق آنها اعتبار لازم هر سال در بودجه وزارت داخله و ادارات تابعه آن منظور و بوسیله اداره تقاعد پرداخته خواهد شد . دخول ثانوی این اشخاص بخدمت دولت مطابق مقرراتی خواهد بود که در قانون استخدام کشوری برای ورود بخدمت دولت مقرر است .

ماده ۲۵ - وزارت داخله برای اصلاحاتی که در تشکیلات فعلی خود لازم میداند مجاز است مبلغ دو میلیون ریال

این وزارت مالیه بر مسم و نام علاوه بر میوان بودجه مصوبه سال ۱۳۱۶ در ریاست و از محل اعتبارات مصوبه بودجه سال ۱۳۱۷ آن وزارت تحاله بتصویب خواهد رسید مشرد داریه.

تبصره - وزارت داخله مکلف است اعتبار اضلعی مذکور را با اطلاع وزارت مالیه بمصرف برساند.

ماده ۳۶ - قانون تشکیلات ایالات و ولایات و دستور العمل حکم مصوب ۱۳۲۵ قمری و کلیه قوانین دیگر در آن قسمتی که مخالف با این قانون است نسخ میشود.

این قانون که مشتمل بر بیست و شش ماده و صورت ضمیمه است در جلسه شانزدهم آبان یکهزار و سیصد و شانزده بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

مرکز	بخش	شماره	شهرستان	
			شماره	استان
خوی	خوی - قطور	۱	خوی	استان شمال غرب
ماکو	ماکو - بیخیک - قره قویونلو - چای پاره	۲		
قراغی	چال دوران - اراچیق - سکمن آباد	۳		
عرب لر	چای باسار	۴		
رضائیه			رضائیه	۲
	اطراف شهر - نازلوچای - بکشلوچای - ترکورمرکور	۱		
شاپور	شاپور - چهریق - صومای - برادوست	۲		
اشنویه	اشنویه	۳		
مهاباد			مهاباد	۳
	اطراف شهر - شهر ویران - قراصو	۱		
نقده	سلدوز - کهنه - لانهجان	۲		
لوکان	ایل تیمور - فورجان - اختهچی	۳		
سردشت	سردشت و توابع	۴		
سقز	سقز و بانه	۵		
تبریز			تبریز	۴
حاجی آقا	مواضع خان - اوجان عباس - مهرالرود	۱		
آذرشهر	اسکو - ویدهر - دهخوارقان - سرد صحر	۲		
شبستر	رودقات - ارونق - انزاب - شها	۳		
مرند	مرند - گرگر - یکانات	۴		
هریس	بدوستان - خانمرود - الان براغوش	۵		
اهر	اهر - ذکله یافت - لوزوندل - ورگهان	۶		
خداآفرین	گرمادوز - میخوان - انگوت - میشه یاره	۷		
کلیر	دیزمار - دودانگه - کیوان - کلیر	۸		
سراب	سراب	۹		
میانج	گرمرو - بردانان - کله بور - کندوان	۱۰		
آتش نیک	هشترو - قوری چای - کرغواران - قوچکانلو	۱۱		
اردبیل			اردبیل	۵
	توابع اردبیل	۱		